

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף פ"ג מסכת גיטין
Some of the topics we will learn about include.

The six challenges to רבי אליעזר's opinion that if the husband excludes פלוני she IS divorced.

1.
הרי שהלכה זו ונישאת לאחיו של זה שנאסרה עליו ומת בלא בנים
If the divorcee would later marry the brother of פלוני, and her second husband dies without children, she cannot perform Yibum with the Yavam, פלוני, because he is forbidden to her.
2.
היכן מצינו
אסור לזה ומותר לזה
In the Torah there is no such concept that a woman is forbidden to one person, but permitted to another
3.
דבר הכורת בינו לבניה
A Gett must completely sever the relationship of the husband and wife, and here she is still bound to him regarding פלוני.

A

The six challenges to רבי אליעזר's opinion that if the husband excludes פלוני she IS divorced

1

הרי שהלכה זו ונישאת לאחיו של זה שנאסרה עליו ומת בלא בנים

2

היכן מצינו אסור לזה ומותר לזה

3

דבר הכורת בינו לבניה

B

4.
עמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו לא נמצא גט בטל ובניה ממזרים
If the divorcee marries and has children, and after her second husband dies she marries פלוני, the Gett becomes void retroactively, and her children from the second husband are ממזרים because she was still a אשת איש of her first husband.
5.
הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש
If פלוני was a Kohen, and her husband died, she becomes forbidden to גרושה to all others; and אשת איש שהיא חמורה לא כ"ש
Then certainly regarding the stringent Issur of אשת איש she is still considered אשת איש to all others with this Gett, because she is אשת איש regarding פלוני.
6.
מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה
There is a היקש of her status before her second marriage to that of before her first marriage.

B

4

עמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו לא נמצא גט בטל ובניה ממזרים

5

הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש

6

מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה

C כולו איתו להו פירכא
לבר מדרבי אלעזר בן עזריה
דלית ליה פירכא
The Gemara gives an answer for all of these challenges
except for that of
רבי אלעזר בן עזריה.

The question of
היום אי את אשתי ולמחר את אשתי מהו
If a person divorces his wife and tells her, today you are
NOT my wife, but tomorrow you ARE my wife, is she
divorced or not?

C כולו איתו להו פירכא
לבר מדרבי אלעזר בן עזריה
דלית ליה פירכא

היום אי את אשתי
ולמחר את אשתי
מהו?

2 The Gemara cites a ברייתא which teaches an interesting Halachah according to רבי אליעזר:
 מודה רבי אליעזר
 במגרש את אשתו ואמר לה
 הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני
 In which case, according to רבי אליעזר, she becomes מותרת to all, but remains אסור to פלוני;
 והלכה וניסת לאחד מן השוק
 ונתארמלה או נתגרשה
 If she married someone else, who then died or divorced her;
 שמוותרת לזה
 שנאסרה עליו
 She now becomes מותרת to פלוני, because as Rashi explains;
 מאחר שניסת לאחר
 נתקה מאישות הראשון לגמרי
 Her second marriage completely severed her connection to the first marriage, and the שיור no longer exists.
 However, this is only if he said
 חוץ מפלוני
 But if he said
 על מנת שלא תנשאי לפלוני
 She remains אסור to פלוני, because as explained earlier, the תנאי is not a שיור in the ט, and therefore remains even after her second marriage; and as Rashi explains;
 דכיון דתנאה הוא ולא איתקיים
 נמצא גט בטל למפרע
 וקיימא באיסור אשת איש
 If she now marries פלוני, she has nullified the Gett and retroactively becomes a אשת איש.
 =====

2

ברייתא:

**מודה רבי אליעזר
 במגרש את אשתו ואמר לה
 הרי את מותרת לכל אדם
 חוץ מפלוני
 והלכה וניסת לאחד מן השוק
 ונתארמלה או נתגרשה**

שמוותרת לזה שנאסרה עליו

*Because as Rashi explains;
 מאחר שניסת לאחר נתקה מאישות הראשון לגמרי*

This is only if he said
חוץ מפלוני

But if he said
**על מנת
 שלא תנשאי לפלוני
 אסור
 She remains
 to פלוני**

*דכיון דתנאה הוא ולא איתקיים
 נמצא גט בטל למפרע
 וקיימא באיסור אשת איש*

3 The Gemara cites a Braisa;
 תנו רבנן
 לאחר פטירתו של רבי אליעזר
 נכנסו ארבעה זקנים להשיב על דבריו
 After רבי אליעזר passed away four Tannaim assembled;
 אלו הן
 רבי יוסי הגלילי
 ורבי טרפון
 ורבי אלעזר בן עזריה
 ורבי עקיבא
 And each one challenged רבי אליעזר's opinion that if the
 husband excludes פלוני the Gett is nevertheless valid.

And as רבא later concludes
 כולוהו אית להו פירכא
 לבר מדרבי אלעזר בן עזריה דלית ליה פירכא
 There is an answer to all, except for עזריה בן עזריה's
 challenge.

1.
 First רבי טרפון asked;
 הרי שהלכה זו ונישאת לאחיו של זה שנאסרה עליו
 ומת בלא בנים
 If the divorcee would marry פלוני's brother who then dies
 without children, she cannot perform Yibum with the
 Yavam, who is פלוני, because she is still forbidden to him
 as a אשת איש of her first husband.

נמצא זה עוקר דבר מן התורה
 הא למדת שאין זה כריתות
 This is a proof that she is not divorced with this Gett as it
 would prevent the Mitzvah of Yibum. As Rashi explains;
 שלא אמרה תורה כריתות
 העוקר דבר מן התורה

The Gemara says
 היינו פירכא
 This challenge can be refuted, because if so
 בת אחיו לא ישא שמא ימות בלא בנים
 ונמצא גורם לעקור דבר מן התורה
 A person should not marry his brother's daughter for the
 same reason, for if he dies without children, she would not
 be able to perform Yibum with the Yavam, her father.
 And since there is no such Issur, it must be that there is no
 concern for
 גורם לעקור דבר מן התורה

כריתות:

תנו רבנן
 לאחר פטירתו של רבי אליעזר
 נכנסו ארבעה זקנים
 להשיב על דבריו
 אלו הן: רבי יוסי הגלילי ורבי טרפון
 ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא

And as רבא later concludes
 כולוהו אית להו פירכא
 לבר מדרבי אלעזר בן עזריה דלית ליה פירכא

1

First רבי טרפון asked;
 הרי שהלכה זו ונישאת
 לאחיו של זה שנאסרה עליו
 ומת בלא בנים
 She cannot perform Yibum with the Yavam

נמצא זה עוקר דבר מן התורה
 הא למדת שאין זה כריתות?
 שלא אמרה תורה כריתות
 העוקר דבר מן התורה

היינו פירכא?
 If so
 בת אחיו לא ישא שמא ימות בלא בנים
 ונמצא גורם לעקור דבר מן התורה
 A person should not marry his brother's daughter
 for if he dies without children
 she would not be able to perform Yibum

*since there is no such Issur,
 it must be that there is no concern for
 גורם לעקור דבר מן התורה*

4

2.
 asked; רבי יוסי הגלילי
 היכן מצינו
 אסור לזה ומותר לזה
 In the Torah there is no such concept that a woman is
 forbidden to one person, but permitted to another, but
 rather
 האסור אסור לכל
 והמותר מותר לכל
 She is either forbidden to all, or permitted to all,
 הא למדת שאין זה כריתות

The Gemara says
 היינו פירכא
 This challenge can be refuted, because
 אשת איש
 אסור לזה ומותר לזה
 A married woman is forbidden to all, but permitted to her
 husband.

3.
 asked; רבי אלעזר בן עזריה
 The Pasuk states
 וכתב לה ספר כריתות
 The word כריתות teaches
 דבר הכורת בינו לבינה
 A Gett must completely sever the relationship of the
 husband and wife, while here she is still bound to him
 regarding פלוני?
 הא למדת שאין זה כריתות

To this רבא said
 כולהו אית להו פירכא
 לבר מדרבי אלעזר בן עזריה דלית ליה פירכא
 This challenge can indeed not be refuted.

4

2

asked; רבי יוסי הגלילי
 היכן מצינו
 אסור לזה ומותר לזה?
 האסור אסור לכל
 והמותר מותר לכל

פא אמת לאין צב כריתות

היינו פירכא?

This challenge can be refuted
 because

אשת איש
 אסור לזה ומותר לזה

3

asked; רבי אלעזר בן עזריה
 וכתב לה ספר כריתות

דבר הכורת בינו לבין

פלוני? כולהו אית להו פירכא

הא למדת שאין זה כריתות

To this רבא said

כולהו אית להו פירכא
 לבר מדרבי אלעזר בן עזריה
 דלית ליה פירכא

5

4.
 הרבי עקיבא asked;
 הרי שהלכה זו ונשאת לאחד מן השוק
 והיו לה בנים ונתארמלה או נתגרשה
 If the divorcee would marry someone else and have
 children, and then become widowed or divorced;
 ועמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו
 לא נמצא גט בטל ובניה ממזרים
 If she then marries פלוני, the Gett becomes void retroac-
 tively, and her children from the second husband are
 ממזרים because she was then still a איש of her first
 husband.
 הא למדת שאין זה כריתות

The Gemara says

היינו פירכא

This challenge too can be refuted, because

בכולה תנאי דעלמא נמי לא תנסיב

דלמא לא מקיימא ליה לתנאיה

ונמצא גט בטל ובניה ממזרים

The same issue exists in all other conditions that are
 attached to a Gett. She should not remarry out of the
 above concern. Since, we do allow a divorcee to marry
 even if there is a תנאי, it must be that this is not a concern.

5

4

asked; רבי עקיבא

הרי שהלכה זו ונשאת לאחד מן השוק
 והיו לה בנים ונתארמלה או נתגרשה
 ועמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו
 לא נמצא גט בטל ובניה ממזרים?

פא אמדת שאין צב כריתות

היינו פירכא?

בכולה תנאי דעלמא נמי לא תנסיב
 דלמא לא מקיימא ליה לתנאיה
 ונמצא גט בטל ובניה ממזרים

It must be that this is not a concern

6

5.

הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן

ומת המגרש

ואשה גרושה אצל כל אדם

Regarding פלוני she is now considered only a widow who

לא נמצאת אלמנה אצלו

וגרושה אצל כל אדם

Even if she was only divorced from her husband, she is

disqualified to a Kohen. Therefore,

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

The Gemara says

היינו פירכא

This Issur can be refuted, because

איסור כהונה שאני

The Issur of a Kohen is more stringent than איש איש, since

they were given additional Mitzvos.

6

5

רבי עקיבא

asked another question;

הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן

ומת המגרש

לא נמצאת אלמנה אצלו

וגרושה אצל כל אדם

Regarding פלוני she is now considered

only a widow who is אכפא

and for this reason she is פלוני even to אסור

because the Pasuk states

ואשה גרושה מאישה לא יקחו

אפילו לא נתגרשה אלא מאישה נפסלה מן הכהונה

מה גרושה שהיא קלה

אסורה בשביל

צד גירושין שבה

אשת איש

שהיא חמורה

לא כ"ש

כא אמת לאין צד כריתות

היינו פירכא?

איסור כהונה שאני

אשת איש Issur of a Kohen is more stringent than איש איש

since they were given additional Mitzvos

7

6.
 אין משיבין את הארי לאחר מיתה
 One cannot challenge the lion, רבי אליעזר, after his death,
 because as Rashi explains;
 אם היה קיים
 שמו יחזיר לכם תשובה
 He might have had an answer.

As the Gemara explains רבי יהושע also had a challenge to
 רבי אליעזר's opinion;
 The Pasuk states
 'כי יקח איש אשה וגו'
 Referring to her first Kiddushin;
 And after he gives her a Gett, the Pasuk states
 ויוצאה מביתו והלכה לאיש אחר
 Referring to her second Kiddushin; therefore
 מקיש קודמי הויה שניה
 לקודמי הויה ראשונה
 There is a היקש of her status before her second marriage to
 that of before her first marriage;
 מה קודמי הויה ראשונה
 דלא אגידא באיניש אחרינא
 אף קודמי הויה שניה
 דלא אגידא באיניש אחרינא
 Just as before her first marriage she was not bound to
 anyone, so too, after her Gett, before her second marriage
 she cannot be bound to anyone.
 =====

7

6

אין משיבין את הארי לאחר מיתה

Because as Rashi explains;
 אם היה קיים
 שמו יחזיר לכם תשובה

The Gemara explains
 רבי אליעזר's opinion also had a challenge to רבי יהושע

And after he gives her a Gett;

ויוצאה מביתו והלכה
 והיתה לאיש אחר

Referring to her
 second Kiddushin;

כי יקח איש
 אשה וגו'

Referring to her
 first Kiddushin;

מקיש קודמי הויה שניה
 לקודמי הויה ראשונה
 מה קודמי הויה ראשונה
 דלא אגידא באיניש אחרינא
 אף קודמי הויה שניה
 דלא אגידא באיניש אחרינא

8

The Gemara goes on to ask

בעא מיניה רבא מרב נחמן

היום אי את אשתי ולמחר את אשתי מהו

If a person divorces his wife and tells her, today you are NOT my wife, but tomorrow you ARE my wife; in other words, he divorces her for one day; is she divorced or not?

תיבעי לרבי אליעזר

תיבעי לרבנן

The question can be asked according to both רבי אליעזר and the רבנן.

תיבעי לרבי אליעזר

Do we say רבי אליעזר agrees that she is not divorced, because only regarding חוץ מפלוני does he say she is divorced, because

דלמאן דקא שרי

קא שרי לעולם

She was released to those others forever. However, in this case she is released for only one day.

OR

לא שניא

Even in this case she is divorced, because a Gett with a שיוור is valid.

תיבעי לרבנן

Do we say the רבנן agree that she is divorced, because only regarding חוץ מפלוני is she not divorced because

דלא פסקה מיניה לגמרי

She was not completely severed from her husband regarding פלוני. However, in this case

כיון דפסקה פסקה

For that one day she is completely severed from him.

OR

לא שניא

Even in this case she is not divorced, because a Gett with a שיוור is not valid.

The Gemara concludes

מסתברא בין לרבי אליעזר בין לרבנן

כיון דפסקה פסקה

Once their relationship is severed, it remains severed forever, and the תנאי is void.

8

The Gemara goes on to ask...

באך מינייה רבא מרב נחמן

היום אי את אשתי ולמחר את אשתי מהו?

תיבעי לרבי אליעזר

תיבעי לרבנן

תיבעי לרבי אליעזר

She is not divorced

לא שניא

Only regarding חוץ מפלוני
she is divorced
דלמאן דקא שרי קא שרי לעולם
However, in this case
she is released
for only one day

Even in this case
she is divorced
because a Gett with a שיוור
is valid

תיבעי לרבנן

She is divorced

לא שניא

Only regarding חוץ מפלוני
is she not divorced because
דלא פסקה מיניה לגמרי
However, in this case
כיון דפסקה פסקה

Even in this case
she is not divorced
because a Gett with a שיוור
is not valid.

The Gemara concludes

מסתברא בין לרבי אליעזר בין לרבנן כיון דפסקה פסקה